

1.Sygn. akt XII Ko 41/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie w XII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: Sędzia SO Beata Najjar

Protokolant: sekr. sąd. Mirosław Grzęda

w obecności Prokuratora Roberta Sobczaka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 grudnia 2020 r.

sprawy z wniosku W. K. (1), W. G., A. P., J. K. (1), M. K. (1) przeciwko Skarbowi Państwa

w przedmiocie zadośćuczynienia za doznane krzywdy wynikłe z wykonania:

- wyroku Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia 1971 r. w sprawie o sygn. IV K 101/71,

- decyzji Komendanta (...) MO z dnia 12 grudnia 1981 r. nr (...) o internowaniu

2.na podstawie art. 8 ust. 1 i 2 oraz art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz.U. 34 poz. 149 z późn. zm.)

orzeka:

- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz W. K. (1), W. G., A. P., J. K. (1), M. K. (1) kwoty po 51 000 (pięćdziesiąt jeden tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania wyroku Sądu (...) dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia 1971 r. w sprawie o sygn. IV K 101/71; w pozostałej części wniosek w tym zakresie oddala,
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz W. K. (1), W. G., A. P., J. K. (1), M. K. (1) kwoty po 12 000 (dwanaście tysięcy) złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania decyzji Komendanta (...) MO z dnia 12 grudnia 1981 r. nr (...) o internowaniu; w pozostałej części wniosek w tym zakresie oddala,
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz W. K. (1), W. G., A. P., J. K. (1), M. K. (1) kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych, tytułem zwrotu poniesionych wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru,
- kosztami postępowania obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UWO	Sygnatura akt	XII Ko 41/20
1. WNIOSKODAWCA		

1. W. K. (1), 2. W. G., 3. A. P., 4. J. K. (1), 5. M. K. (1).		
2.	ZWIĘZŁE PRZEDSTAWIENIE ZGŁOSZONEGO ŻĄDANIA	
1.	Odszkodowanie (kwota główna)	Odsetki
-	-	
2.	Zadośćuczynienie (kwota główna)	Odsetki
20.000 zł na rzecz każdego z wnioskodawców, tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy wynikłe z wykonania wyroku Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia 1971 r. w sprawie o sygn. IV K 101/71.	Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	
3.	68.000 zł na rzecz każdego z wnioskodawców, tytułem zadośćuczynienia za doznane krzywdy wynikłe z wykonania decyzji Komendanta (...) MO z dnia 12 grudnia 1981 r. nr 84 o internowaniu.	Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.
4.	Inne	
-		

1.3. Ustalenie faktów				
0.1.3.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Fakt	Dowód	Numer karty	
		<p>I. 1969 r. M. K. (2) rozpoczęła działalność w antykomunistycznej organizacji (...).</p> <p>W ówczesnym okresie mieszkała w domu rodzinnym z matką – osobą niepełnosprawną oraz 12 lat młodszym bratem.</p>	Kwestionariusz osobowy	t. I., k. 34
Zeznania W. K. (1)	t. I, k. 185v-186v			
	<p>II. W związku z powyższą nielegalną działalnością, została zatrzymana w dniu 22 czerwca 1970 r.</p>	<p>Protokół zatrzymania i przeszukania osoby</p>	t. I, k. 35	
		<p>III. Postanowieniem z dnia 22 czerwca 1970 r. w sprawie o sygn. II 3 Ds. – (...) prokurator Prokuratury (...) dla (...) W. przedstawił M. K. (2) zarzut działalności w nielegalnej organizacji.</p>	<p>Postanowienie o przedstawieniu zarzutów</p>	t. I, k. 36

		<p>IV. Postanowieniem z dnia 22 czerwca 1970 r. prokurator Prokuratury (...) dla (...) W. zastosował wobec M. K. (2) środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania.</p> <p>M. K. (2) została osadzona w (...) Areszcie Śledczym w W..</p>	<p>Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu</p>	<p>t. I, k. 48-49</p>
Nakaz przyjęcia	t. I, k. 43			
		<p>V. Cella w której przebywała była ciemna, zimna, liczyła kilka metrów kwadratowych. Okna zasłonięte były blendami. Przy ścianie ustawione były zimne metalowe siedzenia, przez które osadzona cierpiała na ropne owrzodzenia.</p> <p>Nadto w każdej celi przebywała była osoba, która miała za zadanie wypytać pozostałych osadzonych i zdobyte informacje przekazywać służbom.</p>	<p>Zeznania W. K. (1)</p>	<p>t. I, k. 185v-186v</p>
		<p>VI. Wyrokiem Sądu (...) dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia 1971 r. w sprawie o syn</p>	<p>Wyrok Sądu (...) dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia (...).</p>	<p>t. I, k. 61-94</p>

akt IV K 101/71, M. K. (2) została uznana winną tego, że od końca 1968 r. do dnia 20 czerwca 1970 r. w W. brała udział wraz z innymi osobami odpowiadającymi odrębnie – w związku o nazwie (...), którego istnienie, ustrój i cel – z uwagi na charakter programu politycznego tej organizacji – miał pozostać tajemnicą wobec organów państwowych, tj. o czyn z art. 278 § 1 d. k.k., za który to czyn została jej wymierzona kara 1 roku pozbawienia wolności,

- w czerwcu 1970 r. do dnia 20 czerwca 1970 r. czyniła przygotowania do podpalenia budynku Muzeum im. L. w P. w ten sposób, że działając w porozumieniu z innymi osobami odpowiadającymi odrębnie wzięła udział w omówieniu sposobu realizacji tego przestępczego zamiaru, a nadto W. K. (1) i W. K. (2) dokonali rozpoznania budynku Muzeum dla ustalenia miejsc dogodnych do umieszczenia

		<p>materiałów zapalających, a M. G. i J. K. (2) przyjęli na siebie zadanie wzniesienia pożaru - przy czym wywołanie zaplanowanego pożaru udaremniono przez zatrzymanie niektórych uczestników przestępstwa -co spowodowałoby szkodę zagrażającą mieniu w znacznych rozmiarach, w szczególności z uwagi na zabytkową wartość Muzeum, tj. o czyn z art. 142 d. k.k. w zw. z art. 138 § 1 d. k.k., za który to czyn została jej wymierzona kara 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Na podstawie art. 66 d. k.k. i art. 67 § 1 d.k.k. wymierzono M. G. karę łączną 2 lat pozbawienia wolności., a na podstawie art. 83 § 3 d.k.k. zaliczono na jej poczet okres tymczasowego aresztowania od dnia 22 czerwca 1970 r.</p>		
	<p>VII. Postanowieniem Sądu (...) dla m.st. Warszawy z dnia 16 listopada 1971 r. M. K. (2)</p>	<p>Postanowienie o warunkowym przedterminowym zwolnieniu</p>	<p>t. I, k. 95-96</p>	

	<p>została warunkowo zwolniona z odbycia reszty kary pozbawienia wolności. Okres próby oznaczono do dnia 16 listopada 1972 r.</p> <p>W dniu 16 listopada 1971 r. M. K. (2) została zwolniona z Aresztu Śledczego W. – P..</p>			
Zawiadomienie o zwolnieniu	t. I, k. 97			
		<p>VIII. W kolejnych latach M. K. (2) wraz z mężem W. K. (1) kontynuowali działalność niepodległościową.</p> <p>W owym okresie małżeństwo miało dwójkę dzieci w wieku 5 i 6 lat.</p>	Zeznania W. K. (1)	t. I, k. 185v-186v
		<p>IX. W dniu 12 grudnia 1981 r. Komendant (...) MO wydał nakaz niezwłocznego zatrzymania i doprowadzenia M. K. (2).</p>	Nakaz zatrzymania i doprowadzenia	t. I, k. 178
		<p>X. W nocy z dnia 12 na 13 grudnia 1981 r. funkcjonariusze MO dokonali zatrzymania M. K. (2), W. K. (1) oraz obecnych w ich domu znajomych.</p>	Zeznania W. K. (1)	t. I, k. 185v-186v

		Jednocześnie funkcjonariusze dokonujący zatrzymania poinformowali M. i W. K. (1), że ich dzieci zostaną umieszczone w domu dziecka, jednakże obecna w domu znajoma zadeklarowała, że zajmie się dziećmi.		
		XI. Małżeństwo zostało przewiezione na komendę MO przy ul. (...) w W.. Decyzją nr (...) z dnia 12 grudnia 1981 r. Komendant (...) MO internował M. K. (2) i umieszczono ją w ośrodku odosobnienia w B..	Decyzja o internowaniu	t. I, k. 116
	XII. W dniu 18 grudnia 1981 r. M. K. (2) wraz z mężem W. K. (1) zostali przetransportowani do ośrodka odosobnienia w J..	Nakaz przyjęcia	t. I, k. 115	
Zeznania W. K. (1)	t. I, k. 185v-186v			
		XIII. M. K. (2) i W. K. (1) osadzeni zostali w jednym pokoju. W ośrodku panowały surowe warunki, podawano małowartościowe posiłki. Osadzonych wyprowadzano na spacer na	Zeznania W. K. (1)	t. I, k. 185v-186v

		godzinę dziennie. Po kilku tygodniach od osadzenia, poprzez korespondencję z księżmi i przedstawicielami Komitetu (...), zaczęły do nich docierać informacje przekazywane przez rodzinę.		
		W trakcie internowania M. K. (2) zaszła w ciążę.		
Książka zdrowia skazanego	t. I, k. 126-132			
		XIV. W dniu 19 kwietnia 1982 r. Komendant (...) MO uchylił decyzję o internowaniu M. K. (2).	Decyzja o uchyleniu internowania	t. I, k. 118
		XV. M. K. (2) zmarła w dniu 18 lipca 1999 r., pozostawiając męża W. K. (1) i dzieci: córki - W. G., A. P. i synów - J. K. (1), M. K. (1).	Odpis skrócony aktu zgonu	t. I
0.1.3.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.		Fakt	Dowód	Numer karty
		-	-	-

4. ocena DOWODÓW	
-------------------------	--

2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 3.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu
	Zeznania W. K. (1) (t. I, k. 185v-186v)	Zeznania świadka są jasne, logiczne, konsekwentne, ponadto korespondują z pozostałym materiałem dowodowym, m.in. w postaci akt osobowych, wyroku Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy oraz decyzji Komendanta (...) MO.
2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów 0.1.(dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 3.1 albo 3.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu
	-	-
3. PODSTAWA PRAWNA		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
-		
Zadośćuczynienie		

2.	Kwota główna	Odsetki
12 000 zł na rzecz każdego z wnioskodawców	Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	
51 000 zł na rzecz każdego z wnioskodawców	Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
<p>Zgodnie z treścią art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, osobie, wobec której stwierdzono nieważność orzeczenia albo wydano decyzję o internowaniu w związku z wprowadzeniem w dniu 13 grudnia 1981 r. w Polsce stanu wojennego, przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę wynikłe z wydania lub wykonania orzeczenia albo decyzji. W razie śmierci tej osoby uprawnienie to przechodzi na małżonka, dzieci i rodziców.</p>		
Inne		
3.	-	
Zwięźle o powodach podstawy prawnej		
-		
4. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU W PRZEDMIOCIE ŻĄDANIA		

Zwięźle o powodach rozstrzygnięcia		
Odszkodowanie		
1.	Kwota główna	Odsetki
-	-	
Zadośćuczynienie		
2.	Kwota główna	Odsetki
<p>Oceniając zasadność żądania wnioskodawców, podnieść należy, że niewątpliwie na skutek pozbawienia wolności od dnia 22 czerwca 1970 r do dnia 16 listopada 1971 r. w związku z wykonaniem wyroku Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia 1971 r. w sprawie o syn akt IV K 101/71 oraz od dnia 13 grudnia 1981 r. do dnia 19 kwietnia 1982 r. w związku z wydaniem decyzji z dnia 12 grudnia 1981 r. o internowaniu, M. K. (2) poniosła krzywdę, co czyni żądane przez wnioskodawców zadośćuczynienie słuszne co do zasady.</p> <p>Ustalając wysokość zadośćuczynienia, Sąd miał na uwadze, że winno być one „odpowiednie” do poniesionej krzywdy. Ma ono odzwierciedlać rzeczywiście doznaną przez osobę represjonowaną krzywdę i służyć skompensowaniu doznanych cierpień.</p> <p>Sąd wziął pod uwagę, że M. K. (2) w chwili zatrzymania w dniu 22 czerwca 1970 r. była młodą osobą, miała pod opieką niepełnosprawną matkę. Niewątpliwie, najbardziej traumatyczną okolicznością był dla</p>	Od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.	

niej pobyt w areszcie, w którym spędziła niemal 1 rok i 5 miesięcy. Sąd wziął pod uwagę trudne warunki panujące w miejscu osadzenia – fakt, że M. K. (2) zmuszona była przebywać w zimnej, ciasnej celi. Podnieść także należy, że samo orzeczenie Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy bezspornie wzbudziły u M. K. (2) żal i wysokie poczucie niesprawiedliwości.

Sąd, kształtując wysokość zadośćuczynienia za doznane przez M. K. (2) krzywdy wynikłe z wykonania decyzji Komendanta (...) MO z dnia 12 grudnia 1981 r. nr (...) o internowaniu, miał na uwadze niewątpliwie traumatyczne przeżycie dla osadzonej, jakim było oddzielenie jej od małoletnich dzieci przez okres niemal 5 miesięcy i brak możliwości skontaktowania się z rodziną, w tym także z chorą matką. Nie mniej istotne były także niekomfortowe warunki, jakie panowały w ośrodku odosobnienia. Podnieść także należy, że mimo, że w okresie internowania M. K. (2) była w ciąży, to dopiero protest pozostałych osadzonych doprowadził do uchylecia decyzji o internowaniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd doszedł do przekonania, że przyznane na rzecz osób uprawnionych, tj. W. K. (1), W. G., A. P., J. K. (1), M. K. (1) kwoty:

- po 51 000 zł, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania wyroku Sądu Wojewódzkiego dla m.st. Warszawy z dnia 3 sierpnia 1971 r. w sprawie o sygn. IV K 101/71,

- po 12 000 zł, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłą z wykonania decyzji Komendanta (...) MO z

<p>dnia 12 grudnia 1981 r. nr 84 o internowaniu,</p> <p>są odpowiednim zadośćuczynieniem za doznane przez M. K. (2) krzywdy. Powyższe kwoty zostały powiększone o należne odsetki od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty. W pozostałej części Sąd oddalił wniosek.</p>		
Inne		
3.	-	
5. Inne ROZSTRZYGNIECIA Zawarte w WYROKU		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
1, 2.	Sąd oddalił żądanie wnioskodawców w pozostałej części, uznając, że roszczenie o zasądzenie zadośćuczynienia w kwotach po 68 000 zł i 20 000 zł na rzecz każdego z wnioskodawców jest niewspółmierne do doznanej krzywdy.	
3.	Sąd na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. w zw. z art. § 11 ust. 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opat za czynności adwokackie zasądził na rzecz wnioskodawców kwotę 240 zł, tytułem zwrotu poniesionych przez wnioskodawców wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika z wyboru.	

6. Koszty procesu	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

4.	Zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, koszty postępowania w sprawach objętych ustawą ponosi Skarb Państwa.
----	--

7. PODPIS
SSO Beata Najjar